

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezvényben résztesznek.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE

Kéziratok nem adatnak vissza

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkerekedés

Főter 38. szám alatt.

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Előfizetési felhívás a „Közérdek“ XX. évfolyamára.

A XX. század első évével lapunk fennállásának huszadik évét érte el. Mostoha viszonyok között, de erős akarattal, nem lankadó munkakedvvel s a reánk váró feladatok teljesítésére szilárd kötelességérzettel vezettük lapunkat szabadelvű irányban, forró nemzeti érzülettel. Bekés egyetértés és összetartás volt jelszavunk, de ahol a közérdek, s egyedül csak a közérdek nemes védelme kívánta, nem állottunk félre a harcztól, a nyílt, egyenes küzdelemtől. Vármegyénk szellemi és anyagi jólétének kérdései, társadalmi és politikai helyzetünk, városaink és községeink fejlesztésére célzó törekvések lapunk hasábjain az egyéni érdektől ment pártolásra találtak. Ez elveket tartjuk szem előtt jövőre is, kérve közönségünk meleg, szíves támogatását. Munkatársainkat a közelet derék harcossai és buzgó munkásai sorából nyertük, főmunkatársunk pedig dr. Ebergényi Sándor lesz jövőre is. Az előfizetési feltételek a régiékek maradnak.

Dr. Magyarai Károly, Török Bertalan,
a „Közérdek“ szerkesztői.

Események a közgazdasági politikában.

Érdekes hete folyt le a magyar képviselőháznak. A nálunk már megszokottá vált személyes momentumok helyett egészen közgazdasági kérdések foglalkoztatták a politikai gondolkozást.

A kereskedelem minisztere, miután előbb az egész ország rokonszenves figyelmébe és tetszésébe közt szolgáltattott elégtételt Lukács Béla emlékének, és kegyeletos szavakban áldozott azon érdemeknek, melyeket ez a nagy erejű államférfi hazánk és a külföld előtt osztatlanul kivívott; miután lesújtó ítéletet mondott azon utónálló existenciájáért fölött, kiknek összes szerepüket abban áll, hogy a munkás emberek tetteit és céljait meggyanusítsák, pellengére állítják s érzékenyebb ke-

délyeken néha valódi, néha színlelt, de mindig szemérmelen lehasággal gyógyíthatatlan sebet üssenek: beszámolt egy évi működéséről.

Igyekeztünk röviden, adatokban csoportosítani azt a sokoldalú, sőt izgatott tevékenységet, melylyel a közvélemény szeméit szinte káprázatba ejti; azt a nagy arányú tevékenységet, melynek eredményeit ma még nem is láthatjuk, melynek sikerét, gyümölcseit a jövő napja érleli meg, a jövő viharai fogják kipróbálni. Fejlesztette és védelmezte a nagyipart, mely egyedül lesz képes versenyt állani a külföldről beáradó cikkek ellenében; de védte és támogatta a kisipart is, melynek körébe adózó polgárainknak közel 25%-a tartozik. Bölcsen igyekezett kiegyeztetni, sőt társítani a kettőnek érdekeit.

De a kereskedelmi tárcza tárgyalása közben olyan események merültek fel melyek még ezen nevezetes politikai tényező mellett is szinte domináltak a közvéleményt.

Arról szól a hír, hogy közgazdasági párt van alakulóban. Nem ügyelve a névre, melylyel ezen akció kapcsolatba került. magát a tényt megfontolásra nagyon érdemesnek tartjuk. Mert ez a tény azt jelenti, hogy a gondolkodó emberek nagy része megelégedte már a pártjelszavaknak, örökösön visszapillantató rekrimnációjuknak és személyi ellentéteknél meddő, áldatlan és káros divatját. Azt jelenti, hogy nyílik valahára a szemünk és latni kezdünk; kezdjük észre venni, hogy sokkal inkább készületlenek vagyunk gyengék vagyunk a nagy nemzetek gazdasági versenyében, mintsem hogy a drága időnek gyorsan tovaillanó és soha vissza nem térő perceit jogi elméletek fejtegetéseivel és hazafias szóadatokkal töltjük; kezdjük belátni, hogy jogi érzékenységünkben, nemzeti büszkeségünkben nemesak erő, hanem gyengeség is van, melyet szövetséges ellenünk mindig ügyesen ki tudtak szakmányolni; hogy egy kis hízélgésért, nemzeti hűségünk egy kis legyezgetésért, egy kicsi jogért, egy kis lobogóért, néhány magyar szóért, szép ígéretekért marokkal adtuk a hatalmat: a nemzet vérét és vagyonát; eszmélni kezdünk arra is, hogy egész gazdasági életünk az időjárás szélességein nyugszik, s ha természetünk nincs, szegénységben, sőt kenyér nélkül színlődnek népünk százezerei; sejtjük már, érezzük már, hogy Ausztria

népeinek egyenletlensége bennünket nagy gazdasági válságba sodorhat.

Az akció az önálló vánterület jegyében indult meg általános érdeklődés közben. Nem tudjuk, milyen eredménye van kilátásban; nem tudjuk még, hogy az új jelszó mögött nem rejtezik-e olyan cél, mely a közgazdasági helyzet javítása helyett kerteskedést szolgál, vagy politikai bonyodalmakat tervez; nem tudjuk próba nélkül még kellőképpen mérlegelni az eshetőséget sem, hogy mezőgazdaságunk kivitele megcsappanhat; de az mindenesetre örömmel tölt el bennünket, hogy politikai gondolkozásunkat a számok terére utaljuk; hogy népünk silány megélhetési viszonyai követelőleg ötlenek szemünkbe; hogy a statisztika adataira és rideg konkluzióira tekintünk; és aggódva szemléljük azt a rengeteg nemzeti vagyont, melyet drága iparcikkekért idegennek hajgálunk, ahelyett, hogy bőven termő nyers terményeinket magunk igyekeznénk feldolgozni. Ebben legyen a magyar ember sovíniszta! Amíg magyar önértékünknek ilyen gyümölcsei nem érnek: szóvirág inkább, mint érdem, a mi büszkeségünk.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy ezek az érzések, a nyomokban kelt gondolatok s az általuk indokolt, sőt követelt elhatározások nem képezhetik egy közjogi párt tulajdonát; hanem minden pártnak, az egész országnak kötelességet. Egy egész országnak meg kell egyeznie abban, hogy ilyen fontos célt kitűzzünk; de megegyezni abban is, hogy minden körülményt, főképpen pedig a megvalósítás lehetőségét, idejét, nehézségeit bölcsen mérlegeljék.

Az is a múlt héten történt, hogy a német birodalom kancellárja kilátásba helyezte, hogy a kötendő új szerződésben a nyers termények beviteli vámját felebb emelni szándékozik. Nagy lett mi nálunk ezen nyilatkozat nyomában az ijedség. Ha a német piacot is elvesztjük, hová visszük gabonánkat, mikor Ausztria is vámsorompót fog emelni? Nem tudom, mi sugja nekem, hogy hiszen alkuvás előtt minden kalmár magasra tartja a portékáját, csak azért, hogy engedhessen valamit; az is eszembe jut, hogy ez a kis fenyegetőzés a bekéltlenkedő s szétválni készülő házasségeket akarja csak ijeszteni. Mi nem tudunk nagyon megijedni. Mit is mond a statisztika? Azt mondja, hogy hiszen mi Németországba, árpa kivételével, melyből átlag három millió

TÁRCZA.

A tenger.

Most láttam először a tengert... Különös és csodálatos alkotása ez a természetnek. Mindenütt csak víz és víz, amely helyt áll, amelynek mozgása alig van. Így tanulja ezt minden gyerek már a népiskolában. Pedig valóságban nem így van. A tenger örökösön mozgást végez; felülete ha pillanatig nyugodt, de különben sohasem tengersima. Az apály és dagály, az áramlatok s a legkisebb szellő örökös hintázásban tartják. S ha kissé erősebb légáram kovályog a légben, a sötétkék víz egyszerre haragos arcot vág. Ráncozat láthatás arcán, melyek dühöl izzanak s úgy hőmpolyognak a part fele, mintha veled együtt a sziklapartot gyökerestől összezúzva az örök semmiségbe süllyesztenék.

De ne fejl!

Az első sziklatömb kifogja a mérget s az összetartó erőt elvesztett hullámhabok, cseppekké zsugorodva, lábaddal megsegényülten szaladnak vissza a mélységbe. Gyöngye, üres feyvetés — gondoldod magadban. Oh nem, nagyon is erős. Csakhogy tiszteli ám a tenger a másét. Hisz szárazon állasz, ez véd meg. A tenger csak a maga területén parancsol. Nagyon ismeri az enyém-tied törvényét. Hanem a maga területén igazi ur. Csak nézz a parttól 25—30 m. távolra s látod, hogy embertől meg nem mozdítható alkotmányt labdaként dobál.

Senki se mondja, hogy a tenger nem eleven, nem mozog. Honnan van az a sok hajótörés, annyi szerencsétlen emberhalál?

A nyugvó erő nem működik, nem is erő. Csak nézz és hallj! Láthatsz izgalmas jeleneteket, hallhatsz gyászos regéket haboktól eltemetett ifjakról. Imádkozó Madonna-szobor emlékeztet e rettenő erő pusztítására. Emlekezz — gondolatja veled a hullámoktól verdesett sziklára nehezülő vészjel, emlekezz ember s ha viharral akarsz aratni, bátran szállhatsz birodalmadra.

Evező csolnakra tüssz, hogy urként szaladj a tenger hátán. És szaladsz szaladsz; kedvező szél duzzasztja a vitorlát s így szóba elegyedhetsz a csolnakossal.

Ugy ismeri az a tengert gyönyörűségével, melyet tán párszor ha élvezett szélességével, melynek élet gyakran érezte, mint önmagát. Itt — mondja — a víz 28 m. mély. s hihetsz szavának, mert ok nélkül nem tódít a jámbor horvát-olasz, mert térképed is ezt bizonyítja.

30 m. mélység, körös-körül víz. A száraz messziről intetet utánad, a talaj labad alatt 30 méternyire. Először csak szemekkel, csak később fogod fel eszeddel is helyzetet. Tudod hogy feléd nincs ok e pillanatban s mégis a teremtés koronája, a föld ura, az ember im megborzong s szemét a mélységbe szegezi s amit látott, jeltelen hullák tömege. Bizony itt az emberi erő semmi; nem gyávaság e felelem, csak annak a tudata, hogy itt önerő s elmés találékonyaság mind hiába való volna...

Himbálva surranó csolnakodból ismét kilépsz a kedves partra s ha valami vízi madár volnál, úgy gondolom, kácsa módra megráznád tollaid, hogy a vitzől szabadulj, de így is megfordulsz s megkönnyebbülve tekintesz vissza a tengerre, örvendez a száraznak s hogy fogalmad van a megmérhetetlenségről, a tengerről.

Különös a magyar szellemi életben ez a fogalom: tenger.

Először is őseink tenger mellől szedtek fel a sátorfát, de aztán többé nem igen keresték, úgy, hogy Kosuth emlékeztetés buzdítására is csak az a változás állott be, hogy azok, kik az előadásban akarnak előhaladni, kitűnő mintát nyertek. A tengert olyan igazi, tősgyökeres magyar nem ismeri, tömegesen éppen nem.

S megis mit látunk és hallunk?

Az ország függő s más adóssága tenger; a munka és kenyérnélküliek száma szintén. Erdieinkben a fa és vad tenger. Arany az időt tengernek mondja s Petőfi csak a tengerpusztaságon érzi jól magát, sőt a szőszekről is, ha valami nagyról van szó ezt halljuk: tenger. Tenger és tenger mindenütt.

S hozzá, ami a legérdekesebb, ezt a frázist mindnyájan megértjük. Az egyszerű ember is megérti, hogy meennyi a tenger-sok, milyen a tengerzöld s így tovább. Ezzel a soha nem látott képpel kitűnően tudunk magyarítani és magyaráztatni. Vonások és tulajdonságok test és vér nélkül.

Azt hiszem, e jelenség magyarázata az, hogy ott Ázsiában tenger bajunk volt a tengerrel; annyira megismerte a nemzet hogy évezredek után is tisztán látja azt, ami a testnek már láthatatlan. Bizonyítja feltevésemet a népmesék ismeretes szokásos kezdete: Volt egyszer, hol nem volt, az Óperenciás (e szónak lehet Ober-Enus Ober-Ems eredete, de nem a fogalomnak) tengeren túl is, volt... egy magyar ifju. kiben a tenger láttára e gondolatok támadtak.

(Abbazia.)

Kristóf György.

mmzását szállítunk évenként, kevesebb nyers terményt viszünk, mint a mennyit onnan hoznak közös vámterületünkre. Tehát semmi különös veszteség nem fenyeget bennünket. És Németországnak több szüksége van arra, hogy az ő gazdag és fejlett iparának nálunk piacot csináljon előzékeken szerződéssel, mint hogy mi gabonánk és barmaink helyet keressünk. Könnyebb ám megélni cizra ruha, fényezés és kényelem nélkül, mint hús, bor és kenyér nélkül. Könnyebb a vasat, fát és követ, mely bőven van nálunk és olcsó, feldolgoztatni, mint a nyers anyagot drága pénzen, drága fuvarral megszerelni. Hanem már abban nagyon fontos és megszívlelendő nemzetgazdasági elvet hangoztatott a német kancellár, hogy minden államnak arra kell törekednie, hogy nyers terményeit a szükséges mértékben magadolgozza föl, s akkor bizonyára helyreáll az arány a szükséglet és kínálat között, mezőgazdaság és ipar között.

L. I.

Közeztvámunk.

Nagy-Enyed vámjainak és fogyasztási illetekeinek házi kezeléséről volt szó vasárnapi számunkban.

Ez ellen is sokan aggályokat táplálnak, mondván, hogy a házi kezelés által a tisztviselők gyanúsításnak vannak kitéve, s a jövedelem sem biztos.

El kell ismernünk, hogy nálunk a pénzügyi kezelés soha sem volt népszerű.

Ez volt az oka, hogy már régi időkben a nemzeti királyok alatt a harminczadok bérlet útján kezeltettek, de ezen rendszer ellen is voltak panaszok.

Mérlegelni kell tehát az okokat, melyek a házi és bérleti rendszer mellett szólnak.

Az állam az adók és harminczadok kezelésében rég letért a bérleti kezelésről, a czukor-, sör- és szesz-fogyasztási adóknál csak a múlt években hagyta el a községekre utalással kapcsolatos bérleti rendszert és hozta be a gyárak megadóztatását, a hús- és borfogyasztási illetekeket jelenleg is a községekre utalással kezelteti és városunkban 1901. év végen jár le egy ilyen 3 évre kötött szerződés. Kívánatos, hogy ezen szerződés lejártá előtt legalább 6 hóval tisztában legyünk a házi vagy bérleti rendszerrel is, a közeztvámjogai is.

Ugyanis jól fizetett és jól ellenőrzött kezelői személyzet tartása annál inkább lesz lehetséges, mentől több kezelni való van.

Községeknél ki sem fizeti magát a házi kezelés az ellenőrzés költségessége miatt.

De nálunk a kezelendő tételek akkorak, hogy jól szervezett intézményt bírnak meg.

Ugyanis tesz:

A közeztvám évi	30000 kor.
A vásárvám	8000 "
A bor- és hús-fogyasztási illetek	20000 "
A szesz-fogyasztási pótlék	8000 "
Összesen	66000 kor.

Bérlet útján ezekért, 60000 koronánál alig lehetne többet elérni, házi kezelésben legalább 75000 koronát, talán sokkal többet.

Ezelőtt néhány évvel Segesvárt történt, hogy egy polgár ajánlotta az említett és az akkor még fennállott szesz-, sör-, czukorfogyasztási adók házi kezelését.

A képviselet nem állott rá.

Ekkor az indítványozó polgár 24 társával letett 10000 forint biztosítékot a város pénztárába, azon kikötéssel, hogy ha egy évi házi kezelés kevesebbet hozna, mint az eddigi bérleti összegek, ebből fedeztesse a kár, ha pedig több jön be, a többlet fele a biztosítékot tevőket illesse.

A több jövedelem a kezelési költség levonása után 19000 frtot tett ki, melyből a városnak 10000 frtot adtak át.

A kezelést a jelenlegi tisztviselői személyzet természetesen nem vezetheti. Arra egészen jól berendezett apparatus kell.

Egy számvető, ki érettségi vizsgát tett és államszámviteli vizsgát, 1200 korona fizetéssel, 240 korona lakpénzzel, nyugdíj igényével és 200 korona 5-öd éves fizetési pótlékkal.

Egy ellenőr és fővámszedő, ki a vámszómpók kezelését, a bor-, szesz-, hús-fogyasztási adók fizetését ellenőrzi és heti és országos vásárok alkalmával a sátor-díjakat felszedi, 1000 korona fizetés és 200 korona lakpénzzel; 5 vámszedő a Magyar-, Tövis-, Várszeg-, Szentkirály- és Tóth-utcák végein 720 korona fizetés és 120 korona lakberrel.

A személyi költség tenne:

	Fizetés:	Lakbér:
1 számvető	1200 kor.	240 kor.
1 ellenőr	1000 "	200 "
5 vámszedő	3600 "	600 "
Összesen	5800 kor.	1040 kor.

A kezelési költségek azonban jelenleg is fennállanak, mert a város tart egy tisztviselőt a szeszadó-pótlék

kezelése óta, a vásárvámberlő tart egész személyzetet az 5 utca végén és a piacon, a közeztvám szintén 6 személy alkalmazását követeli; a bor- és hús-fogyasztási adó bérlete szintén egész külön személyzetet veszen igénybe.

Jelenleg tehát sokkal nagyobb a kezelő személyzet, és annak költségeit, bár a költségvetésen kívül, mégis a város hordozza.

Ezen nagy, de rosszul fizetett és gyöngén szervezett személyzet helyett egy sokkal kisebb, de jól fizetett és szervezett személyzet kevesebbe fog kerülni és a jövedelem befolyását mégis inkább fogja biztosítani, s e mellett az ellenőrzés szervezetének olyannak kell lennie, hogy a kezelő nyugdíjigényes személyekhez a hűtlenség gyanúja ne férhesse, a hűtlen kezelés teljes lehetetlenné tétessék a többszörös ellenőrzés által.

A díjszabás (tarifa) a közeztvámra nézve a tett észrevételek alapján már 3 ízben lett átdolgozva. A legegyszerűbbnek és legméltányosabbnak látszik a következő 2 díjtétel: 10 fillér közeztvámmal rovatnák meg minden a városba érkező befogott vagy szabadon hajtott nagy állat (fehér vagy bívaltehen, ökör, bika, ló, öszvér), továbbá minden a vasuton érkező 1 métermáza áru, ha annak értéke legalább 10 korona métermázánként.

5 fillér közeztvámmal rovatnák meg minden a városba érkező befogott vagy szabadon hajtott aprómarha (számár, juh, sertés, 1 éven alóli csikó és borjú), továbbá minden a vasuton a városba érkező 1 mm. áru, melynek értéke mm.-ként 10 koronánál kisebb.

Ezen díjtételek fizetése alól a törvény, 27 pont alatt, felsorolja a mentességeket, melyek közül csak az emelendő ki, hogy a helybeli gazdasági czélból közlekedő fogatok és a csordák vámentesek; vámentessé tettenek a személyszállító fogatok is a vasuttol jöve, valamint az összes magánfogatok; vámenteseknek tevéstetnek a csombörd—szentkirályi uton a helybeli vasutállomáshoz érkező személy- és teherszállító fogatok és áruk is; végül vámentesek a város tulajdonát képező nagyenyedi és felenyed—muzsina malmokba menő-jövő gabona- és liszt szállító fogatok, a heti és országos vásárok napjait kivéve.

Ami a díjtételek magasságát illeti a nagy állatokra nézve, sehol az országban kisebb közeztvám nincs szabva, de nagyobb van több helyen. A szabadon (többnyire vásárba) hajtott nagy állatok díjtétele különösen könnyen elviselhető, mert azok 200—400 korona értéket képviselven, ha csak az 5—10-dik felhajtáskor is adtanak el, az 50—100 fillér közeztvám díjat megbirják, annál is inkább, mert vásárvám-tarifáinkban ezek behozatali vámmal terhelve nincsenek, ellenben azok behozatali vámjá pl. Maros-Ujvárt 20 fillér, Balázsfalván 10 fillér, Tövisen 16 fillér.

A vásárba menőnek mindegy, hogy közeztvám vagy behozatali vám címén fizet.

Nemzetgazdánk megnyugodhatnak afelől, hogy vásárainknak forgalma nem fog lényegesen változni, annál kevesebb, mert a nagy vevők hozzánk rendszeresen eljárnak a vásárookra. A transito vám pedig éppen a mi vásáraink javára szolgál.

A befogott állatok vámját azért sem lehet kisebbre tenni, mint a szabadon hajtottakét, mert a vám kijáratának az által, hogy befogva hoznak be az állatokat vásárra, s utjainkat, közeztvámunk azonkívül a szekerek is rongálnak, amiért hogy a teherhordás czéljából érkezett szekerek tenyleg nagyobb mérvben is rongálják. A személyszállító szekerek is elbirják e díjtételt, mert a vásárba jövetelnek el nem kerülhető czéljai vannak.

Hogy mennyire méltányosak az apró és nagy állatokra megszabott díjtételek, mi sem bizonyítja jobban, mint az összehasonlítás más városok közeztvám-díjtételeivel és a szomszédos nagyközségek behozatali díjival, pl.

Maros-Ujvárt a vásárra hajtott marhak után fizetendő:

Egy bárány után	4 fillér.
Egy szopó malacért	4 "
Egy szopó borjú után	8 "
Egy drb. berbécs, juh, kecske után	4 "
Egy drb. ridég sertés után	10 "
Egy drb. kövér sertés után	12 "
Egy drb. 2 éven felüli ló, vagy szarvasmarha után	20 "
Egy drb. 2 éven alóli ló, vagy szarvasmarha után	10 fillér.

A mi tervezett díjtételeink egyszerűbbek; a tizedes rendszerhez léven alkalmazva, velük a számítás könnyebb, és valószínű, hogy aprópénzeink is nemsokára az 5 fillérrel alkalmazkodni fognak a tizedes rendszerhez, mint Franciaországban látjuk, hol a legkisebb rézpénz 5 centimes (5 fillér), a legnagyobb 10

centimes (10 fillér), mint a mi kis nikkelpénzünk, az után jön az 50 centimes ezüstpénz. — Nálunk fölösleges az 1 és 2 filléres, valamint a 20 filléres, a számitást pedig főleg a parasztnak erősen nehezíti; öreg ember a 10 és 20 fillérest alig tudja megkülömböztetni.

Vásári forgalmunk csökkenésétől tehát nincs mit tartanunk s ez által a helyi iparos és kereskedő forgalmának csökkenése is ki van zárva.

Ami a vasuti forgalom terhelését illeti, az két díjtételével nem súlyosabb a szekerekre rótt díjnál, s a kereskedők az 5 és 10 fillért valószínűleg egészen visszanyerik az új ut elkészültével a szállítási költség megtakarításában.

Ugyanis jelenleg a kereskedők a főtéren 24 fillért fizetnek 1 m. m. árunak a vasutról behozataláért.

Vajjon nem várható-e biztosan, hogy a beszállítási költség átlag 7 1/2 fillérrel csökkenni fog m. m.-ként, ha az állomáshoz jövet-menet 1 1/2 kilométer utat kímél meg a szállító? Hiszen az ut-rövidülés 40%, míg a díjkülömbözés csak 30% volna. A szállító még mindig 10% nyereséget takarítva meg.

Ezen számítás nyilvánvalóvá teszi, hogy a fogyasztó közönségre nézve sem lesz drágább a vasuton szállított bolti vagy iparcikk.

A helyi mezőgazdaság pedig éppen nyer nemcsak az utak javulása és rövidülése által, hanem a bármily csekély vámvédelem által is. Ez kárpótulást szolgál neki a falusinál magasabb termelési költségek (munkabérek) ellenében amely védelemre szüksége is van.

A falusi mezőgazdát pedig kárpótolja az, hogy a városi kezelésbe kerülő vásárvámok valószínűleg egyszerűsítetté fognak, részben leszállítottatni vagy eltöröltetni, de az intelligensebb kezelés mellett mindenestre igazságosan elbíráltatni.

A város polgármesterének módjában fog állani az is, hogy a városba vezető törvényhatósági és állami utak nagyobb hiányainak megszüntetését a falusi mezőgazda érdekeiben szorgalmazza.

Ilyen érdek az hogy a nagyenyed—torockói ut kezdetén Felenyed községben a törvényhatósági ut a hegyről a patak mentére helyeztessek át; az állami ut pedig a tövis—miriszlói szakaszban szintén hozassék le a hegyekről a síkságra; ez által rövidebb is lesz, jobb is.

A gyulafehérvár—zalathnai állami utszakaszon minden fölösleges emelkedés elenyésztetett; illő, hogy a vármegye székhelyének közvetlen közelében is történjek valami új, a közlekedés érdekeiben és az ösök hibáinak javítása tekintetében.

A ragályos állati betegségek fellépése esetén az állat-tulajdonosok kötelessége a hatóságokkal szemben.

Gazdasági felolvasás, tartotta M.-Bükkösön 1901. január 20-án Bójthe Kálmán főszolgabíró.

(Vége.)

1. A keleti marhavész miatt elrendelt zárlat feloldatik, ha az utolsó elhullás, vagy fegygyógyulás esete óta 21 nap elmúlt.

2. A lépfene miatt elrendelt zárlat felszabadítandó, ha a községben 14 nap óta egy beteg vagy gyanús állat sincsen.

3. Ugyanez áll a bivalvésznél is.

4. A veszettségnél már határidőt nem állapít meg a törvény, miután e nagyon veszedelmes betegség 3—4 hónapig is lappanghat a fertőzött állatokban.

5. A takony-kórúál, ha a takony-kór gyanújában állott minden ló kiirtott vagy felgyógyult, a fertőzés gyanújában állottak közül pedig a 60 napi megfigyelési idő alatt egy gyanús állatnál sem jelentkezték a tünetek.

6. A ragadós szájszél- és körömfajás járványa megszűnt, ha 8 nap óta már egy beteg, vagy gyanús állat sincsen.

7. A ragadós tüdőlob megszűntnek nyilvánítható, ha már egy beteg állat sem találatik a községben s az utolsó elhullási esettől számítva 3 hó elmúlt.

8. A juhhimlő megszűntnek nyilvánítható, ha a községben 45 nap óta már egy beteg, vagy gyanús állat sincsen.

9. A rüh-kór megszűnt, ha az utolsó elhullási vagy felgyógyulási esettől 30 nap elmúlt.

10. A sertés-orbáncz megszűnt, ha az utolsó elhullási esettől 14 nap óta újabb megbetegedés nem fordult elő.

11. A sertés-vész megszűnt, ha az utolsó elhullási eset óta 30 nap elmúlt s ez alatt újabb megbetegedés, vagy elhullás elő nem fordult; végül

12. a baromfi-betegség megszűnt, ha az utolsó elhullás, illetve betegedés után 8 nap alatt újabb betegség nem fordult elő.

Ügyelni kell azonban, t. gazdaközönség, arra, hogy habár meg is szűnt az a járvány, mely miatt a zárlat elrendeltetett, a zárlatra vonatkozó intézkedéseket tartsa be az állat-tulajdonos mindaddig, míg a zárlat feloldása

közírt tétetik a faluban, mert azt csakugyan az a hatóság van hivatva feloldani, mint a melyik elrendelte, a feloldás pedig csak akkor történik meg ha a törvényben előírt fertőtlenítés pontosan keresztül vitétik s erről a hatósági állatorvos magának meggyőződést szerzett a községben...

Hogyan történik már most a fertőtlenítés t. közönség? elősorolom az állat-tulajdonosnak e fontos kötelességét is.

Ha valamely udvar és az ott levő istállók fertőtlenítendőek, először az udvaron, azután az istállóban elszórt trágya, alom, takarmány seprendő össze, szekérre rakandó, de úgy, hogy arról semmi se ne hulljon, mi célból legjobb, ha a szemét a szekérre tett rossz kád, vagy ládába tétetik. Ha beteg marhától való a trágya, jó fogandó a szekér elé, ha pedig a trágya beteg lóól származik, az marhával viendő ki a mezőre s ott félre eső helyen valami könnyen égő anyaggal, pl. szalmával kupokba rakandó és elégetendő.

A trágya kihordására használt állatok megtakarítandók s különösen patáik gondosan megmosandók.

Az istálló egész belső része tisztára leseprendő s azután vagy szublimat-oldattal vagy kárbolsav-oldattal bemeszelendő. Az istálló talaja 23—30 czm. melyen felásandó és helyette tiszta föld hordandó be.

Lemosandók esetleg forró luggal az istálló ablakai és ajtai, és ezek is, mint a többi részek, bemeszelendők.

Seprők, falapátok, mik az istállóban voltak, elégetendők. Pokróczok és más ruha- és ágyművek kifőzendők; a szerszámok vagy forró lugba mártandók, vagy szublimat-oldattal megmosandók és azután beszirozandók.

Mindezekből láthatja a t. közönség, mily sok gondot ad a ragályos betegség fellelése minden állat-tulajdonosnak, mely gondok — hiszen nagy kiadással és munkával nem járnak ugyan, de bennitől hatnak a gazdára azért, mert a zárlat ideje alatt meg van fosztva állataitól, miután azokkal sehol sem szabad kijárni.

A szabad állatforgalom előnyeit, örömeit csak akkor látja igazán a gazda, ha egy 2—3 hónapig tartó zárlat után, mely alatt piacra sem mehet állatja és terményével, felszabadul a nyomasztó és már-már elviselhetetlen helyzet alól; tegye meg tehát minden állat-tulajdonos úgy a maga, mint a közös s főleg községi érdekében, hogy már a ragály fellelése esetén erős akarattal és lelkiismerettel hasson oda, hogy ragály el ne terjedjen, ha pedig már elterjedt, az óv- és gyógyintézkedések alkalmazása vételeivel minél hamarabb kipszittassék a járvány.

És ezzel befejeztem előadásomat, t. közönség, befejezem pedig azon óhajommal, hogy bár sikerült volna a jelenlevők mindenikének tudását csekély mérvben is gyarapítanom s bár oly hasznát venné előadásomnak a t. gazdaközönség, a minő szívesen volt nyújtva önöknek.

Köszönöm meggyék tevékeny gazdasági egyesületeknek, hogy nekem alkalmat adott önöknek, t. gazdaközönség, ez órát hasznosan eltölteni. Isten áldása legyen gazdasági egyesületünk és az önk munkáján.

Adakozások a Bethlen Gábor fejedelem szobrára.

Szell Kálmán ev. ref. esperes (N.-Szalonta) 5 kor. Kovács Károly ev. ref. lelkesz (Tiszapalkonya) 5 kor. Komáromi ipartestület 5 kor. Duma Elek (Pókafalva) 6 kor. Molnár Pal ev. ref. lelkesz 5 kor. Petrozsényi ág. ev. egyház 5 kor. Nagykőrösi takp. 5 kor. Incze Beni (Fiume) 5 kor. Kovács János ev. ref. lelkesz (Hadd) 5 kor. Fabiáni Mihály ev. ref. lelkesz (F.-Iregh) 5 kor. Krentser Balázs (Szolnok) 5 kor. Kónya György (Angyalos) 4 kor. Orosházi iparos ifjak önképző-egylete 4 kor. Szikszai Sándor (Perlasz) 4 kor. Kemény István ev. ref. lelkesz 4 kor. Bedő Sámuel (M.-Forró) 4 kor. Selestey Károly csendőr alezredes 4 kor. Lengyel Jakab körjegyző (Ohába) 4 kor. Köblös István (M.-Nemegye) 5 kor. Szászvári ág. ev. egyház 4 kor. Körner Károly csendőr százados (Győr) 3 kor. 20 fill. Marsi György (Kecskemét) 3 kor. 60 fill. Imreh János (Nagy-Kálló) 3 kor. Gábor Albert (Martonos) 3 kor. Kiss-Lajos ev. ref. lelkesz (Abajvár) 3 kor. Kraczezh Gyula (Facsét) 3 kor. Alsóvárdi ev. ref. egyház 3 kor. Görömbey Péter (Debreczen) 3 kor. Székely Endre joghallgató (Debreczen) 3 kor. Antalfy László ev. ref. lelkesz (A.-Vadászi) 2 kor. Antalfi László ev. ref. lelkesz (Algyógy) 2 kor. Hajduszoboszlói ev. ref. tanító-testület 2 kor. Tordaaranyosmezei takp. gyéresi fiókja 2 kor. Gebanek Károly (Csacza) 2 kor. Nagy Sándor ev. ref. lelkesz (Csökölly) 2 kor. Dusza Lajos ev. ref. lelkesz (Zátorfalva) 2 kor. 20 fill. Szikszay András (G.-Ruszká) 2 kor. 38 fill. Dr. Lucz Ignác (Nagy-Károly) 2 kor. Sárnály Áron (Hosdár) 2 kor. Mezőberényi ev. ref. egyház 2 kor. Sikó Gergely tanuló (Mező-Panit) 2 kor. 10 fill. Zongor Endre (Mező-Kölpény) 2 kor. 40 fill. Bedő Sándor (Segesvár) 1 kor. 40 fill. Hajduszoboszlói tanító-testület nótajai 1 kor. 50 fill. Csatt Zsigmond (Debreczen) 1 kor.

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgősen beküldeni sziveskedjenek.**

— **Gyászír.** Galaczi Buda Ede, Buda Károly főszolgabíró, Buda Ádám és Buda Zsombor mint fiai, jankafalvi Csató János kir. tanácsos, alispán, mint sógor, melyen megszorodott szívevel tudatják, hogy galaczi Buda Elek földbirtokos, volt 1848-as honvéd és később nemzetőr százados, 90 éves korában január hó 24-én este 7 órakor rövid szenvedés után Alvinczen elhunyt. Földi maradványai január hó 26-án d. u. 2 és 1/2 órakor tétettek az ev. ref. egyház szertartása szerint az alvinczi ev. ref. temetőben örök nyugalomra. Az elhunyt Hunyad vármegye egyik legősibb családjának volt kiváló tagja és vármegyénk közéletében is, amíg férfikora erejében volt, tevékeny részt vett. Legyen nyugalma csendes!

— **Pompás telünk van.** Nappal ragyogó napsugár, kellemes langyos idő, olvadás mindenfelé, este azután friss hősés, mely bokán felül ér s óriási garmadába gyűl össze a régi hóval. Annyi szánkázás már evek óta nem volt, mint most: az éppen egy hónapja tartó télen. Gyönyörű látványt nyújtanak reggelként a friss hóval fedett fák és bokrok, míg a házfedelekről le kell hányni a havat, hogy a nagy nyomás be ne horpassza. A járdák sok helyen szépen le vannak takarítva, s éppen azért feltűnő némely házi urak és bérlők hanyagsága. A városi tanácsnak jó volna gondoskodni több napszámokról, kik az olvadó hólé lefolyásának gyorsan utat nyissanak a nagy hóhalmozok között.

— **Abauj vármegyében** az amerikai kivándorlás komoly gondot okoz. Kétszerezőten szaporodnak az uttelekterők. A bevándorlás korlátozása, az italméresi helyek aszaptása, fogyasztási hitelközvetkezők felállítására és munkaadás képezésére — legalább részben — a baj orvosozott itt is — de nálunk is.

— **Uj ügyvédi iroda Abrudbányán.** A mint a régi kir. járásbíró hivatali helyiségének homlokzatára kitett czéggjelző tábla mutatja dr. Ürmösi Károly ügyvédi irodát nyitott. Dr. Ürmösi Károly Abrudbánya szülötte. Gimnáziumi tanulmányát jeles képzettséggel Kolozsvárott, az egyetemi tanfolyamot részben Kolozsvárott, részben Budapesten végezte. Doctor jurissá avatott Budapesten. Az ügyvédi vizsgát folyó év január havában Marosvásárhelyt tette le szép sikerrel. Ugy tudjuk, a bánya nehezék-pénzalap választmánya már várta, hogy dr. Ürmösi irodáját megnyissa, s így a közlebről tartandó választmány egyhangulag őt fogja ügyvédek megválasztani. Ezenkívül a verespataki és abrudbányai takarékpénztárnál is hihetőleg őt bízzák meg az intézet érdekeinek képviselésével. Benne a perlekedni szerető és perlekedésre kényszerített felek egy igen ügyes és erre jól képz. tt, valamint lelkiismeretes és hivatott képviselőt találnak.

— **Victoria** elhunyt anyakirálynőt, kit nagy uralkodó családi összeköttetésénél fogva Európa nagymamájának is neveztek trefásan, február hó 1-én szállították el Osborne-Hauseból fia VII. Edward király, unokája Vilmos német császár és számos fejedelmi és hercegi rokon kíséretében. Fényes gyászpompában hajóra szállították a koporsót, melyen latinul a következő felirat van: „Victorianak, a legfeneklebb, leghatalmasabb és legkitünőbb fejedelmének, Isten kegyel-

méből a brittek királynőjének, a hit védőjének, India császárnőjének földi hamvai. Meghalt 1901. január 22-én életének 82-ik és uralkodásának 64-ik évében.” — Az bizonyos, hogy nagy és nemes szívű alkotmányos uralkodó volt, ki Anglia hatalmát, nagyságát a legmagasabb fokra emelte.

— **Vilma,** a hollandokat ifju kiálynője, február 7-én lép házasságra Hagában. Alig lesz vége Angliában a nagy uralkodónő gyászpompájának, Európa népei egy másik, szintén ritka rokonszenves királynő felé fordítják tekintetüket. Az ünnepélyek már január 26-tól folynak, s a holland nép végtelen szeretetének nyilvánulásai képezik legszebb fényét a ragyogó ünnepélyeknek s a tömérdek nagyszerű ajándéknak.

— **A balászfalvi „Pátria”** román takarékpénztár XV-ik közgyűlést február hó 5-én tartja meg I. M. Moldován nagyprepost elnöklété alatt. Alaptőkéje: 220.000 kor., betétje: 1.331.107 kor. 63. fill., tartalék-alapja: 232.185 korona 55 fillér, nyugdíjalapja 19.923 korona 45 fillér; váltókra 1.471.108 korona 14 fill., jelzálogra 285.476 kor. 70 fill., kötvényre: 36 ezer 472 kor. 50 fill., értékpapírokra 174.787 kor. kölcsönt adott. Tiszta nyeresége: 49.495 kor. 18. fill., melyből egy részvényre 26 kor. osztalékot ad. Különösen kiemeljük az intézet nagy tartalékalapját, és megemlítjük, hogy 50.000 kor. értékű háza van.

— **Uj könyvészeti munka.** A magyar könyvkereskedők egyesülete elhatározta, hogy kiadja a kiadásában már korábban megjelent 1860—1875. és 1876—1885. „Magyar könyvészet” folytatásaként az 1886—1900. években megjelent magyar könyvek kimutatását, és a munka szerkesztésével Petrik Géza bízza meg, akinek régebbi könyvészeti művei már évek óta közkezen forognak. Az egyesületnek ezt a határozatot nem lehet eléggé méltányolni, mert jól tudjuk, hogy nálunk az ilyen munkának még sokkal kisebb a vető köre, semhogy magánkiadó vállalkoznak a nyereséget nem ígérő könyv kiadására. E mellett nagy fontosságú az egyesületnek ez a vállalkozása azért mert mint egyleti kiadvány, hivatalos jellegű lesz és mint ilyen, minden tekintetben megbízható. Petrik most fölkeri az összes magyar írókat, különösen pedig azokat, akik munkáikat saját költségükön adták ki, hogy sziveskedjenek vele (Budapest, II. Zárda-utca 59.) az 1886—1900. években megjelent műveiknek pontos címét — jelezve a terjedelmet (oldalszám), évszámot, megjelenési helyet és nyomdát, valamint a könyv bolti árát az ügy fontossága érdekében mentül előbb közölni, hogy így az esetleges hiányokat még pótolhassa. A munka meg ez év folyamán sajtó alá kerül.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Hirdetéseket

felvesz és jutányosan számít
lapunk kiadóhivatala.

Nélkülözhetetlen, felülmulhatatlan, hatása csalhatatlan!

Világzcikk. Kivitel minden országba.

CHIEF-OFFICE 48. BRIXTON-ROAD. LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon híres és keresett háziszser a

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Felülmulhatatlan mindenféle mell, tüdő, máj, gyomor s általában belső bajok ellen. Külsőleg alkalmazva a legsikeresebb

seb-balzsam.

Thierry A. centifolia-kenőcse

(nygyvezett esuda-ir), sebeknél felülmulhatatlan szívó és gyógyító hatása. Az operációkat többnyire feleslegessé teszi. E esuda-irral egy régi 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott esontefély, ujabban pedig egy 22 éves, súlyos rákszerű baj meggyógyult. Antiseptikus hatása, gyorsan enyhítőleg és esillapítólag hat, rövid időn belül teljes gyógyulást eredményez mindennemű gyulladásoknál és sebeknél. Továbbá gyorsan lágyító és szétosztató, és biztosan megszabadít a még olyan mélyre beható idegen testektől. Egy tégely bérmentve **1 korona 50 fillér**, csak készpénz ellenében. Nagyobb rendelésnél olcsóbb. Kimutatható évi termelés 100.000 tégely.

Mindkét háziszserrel egész levéltárat kitevő eredeti bizonyítványok állanak rendelkezésre a világ minden országából. Utánzatoktól óvakodni kell és szigorúan ügyelni a tégelyen bégettett ezen czéggjelzésre: **Apotheke zum Schutzensel des A. Thierry.** Ahol raktár nincs, senki ne hagyja magát rábeszélni állítólag hasonló értékű, de valójában értéktelen készítmények megvételére, hanem rendeljen közvetlen az alábbi címre:

Apotheker A. THIERRY'S FABRIK in PREGRADA, bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Az osztrák hivatalnok-egylet szállítója.) (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

Kapható **Török J.** gyógyszerésztárában Budapest. 3263 11—25

4. oldal.

2116—1900.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina nagyszabonyi takarékpénztár végrehajtásának Boar Tománé Suciú Anika végrehajtást szenvedő elleni 40 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári királyi törvényszék kerületében a vizaknai kir. járásbírósg területén levő Sorostély község határára fekvő, sorostélyi 17. sz. tjkvben a 1—18. r. 2, 23, 668, 895a, 1409a, 1573, 2215 2, 2279, 2404, 2490 2, 2677b, 2893, 3:67, 3281b, 3452b, 3687d, 3700a, 3839 1, 3839b 1 hr. sz. a. foglalt Boar Tománé Suciú Anna nevére felvett ingatlanok helyébe az általános határozat alapján az árverést 1290, 1953, 1997. mérn sz. a. kiosztott ingatlanokra az árverést 1544 koronában ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1901. évi február hó 26-ik napján d. e. 10 órakor Sorostély községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsarának 10%-át, vagyis 154 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42 §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Vizaknán, 1900. évi november hó 4-én.

A vizaknai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságától.

Korinsky Győző,
kir. aljársbíró.

3356 1—1

! HAZAI IPAR !

WEIN KÁROLY és TÁRSAI

szövőgyár, KÉSMÁRK
elismert hírneves

SZEPESSÉGI VÁSZON

és 3302 8—10

DAMASZT ÁRUJ

minden nagyobb üzletben
kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru ezen védjegyvel van ellátva.

! HAZAI IPAR !

Chief-Office 48, Brixton-Road, London SW.

Valódi
Zagorjai Melliszirup

legkellemsebb szer felnőtteknek és gyermekeknek Mindennemű hurutos torokfájás, tüdőlob, elnyálkásodás és minden belbetegség ellen. A hányást teljesen kizárja. Üvege 3 korona 30 fillér előleges beküldése mellett megrendelhető.

Thierry A. gyógyszerész
balzsam-gyárában
Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Minden csomagban a következő préselt feliratu czég látható:
A. Thierry's Schutzengel-Apotheke. 3262 3—5

Brády-féle
**Mária-czelli
gyomorcsseppek**

Figyelem! a védjegyre.

nagygyorsan hatnak, gyomorbajknál nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbőgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, amennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a **Brády-féle Mária-czelli gyomorcsseppek** évek óta kitünőknek bizonyultak amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára hasznalati utasítással együtt 40 kr, nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerháza
Budapest, Király-utca 12. sz.

Bevásárlásnál határozottan Brády-féle „Mária-czelli gyomorcsseppek”-et kell kérni s szigorúan vigyázni kell a fenti védjegyre és aláírásra, valamint arra is, hogy a régi jó hírnevű valódi Brády-féle „Mária-czelli gyomorcsseppek” ára üvegenként 40 kr, dupla üvegekben 70 kr. míg a nem valódi és csekély értékű utánozatokat olcsóbb árral, többnyire 35 kr-ért ajánlják.

15—24 3188.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a helybeli piacon 1883. év óta fennálló Vajda Péter czég divatkereskedését és temetkezési intézetét megvásároltam és azt

Tángel József ezelőtt **Vajda Péter**

kereskedelmi törvényszéki legbejegyzett czég alatt fogom tovább vezetni.

Ezen üzleti vállalatomnál kiváló gondot fordítok arra, hogy ugy a **divat, honi vászon, kalap, czipő, szőnyeg, diszmű, pipere, női és férfiruhaszövet** és **rövid-árúk** nagy választékával, mint a

temetkezések

diszes és a legmérsékeltebb áron számított rendezésével a mai kor legmagasabb igényeit is kielégítem.

Szakmámba vágó árucikkeimet hazai és külföldi elsőrendű gyárosoktól szerzem be, minék következtében azon helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű árukat lehető olcsón, a legszolidabb kiszolgálás és határozott szabott árak mellett boesáthatom a t. vevő közönség rendelkezésére.

Magamat a n. é. közönség szives jóindulatu pártfogásába ajánlva mar: dok

kiváló tisztelettel

TÁNGEL JÓZSEF.

Raktáron tartok mindennemű koporsókat, u. m.: fakoporsók 10 koronától 70 koronáig, érckoporsók — felnyitló üveg-fedéllel is — 80 koronától 300 koronáig, sir-koszorúk 4 koronától 20 koronáig, koszoru-szalagok métere 30 fillértől 4 koronáig.

Hulla-szállítási vállalat.

3346 4—12

**Minden
háziasszony
és anyja**

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

3316 2—10